

10. **Customs** Best Practices in East Asia and Latin America. Inter-American Development Bank. – Washington, D.C., 2001. – 96 p.
11. **Customs** Blueprints. Pathways to modern customs. – Luxembourg : Office for Publications of the European Communities, 2007.
12. **Customs** Capacity Building Diagnostic Framework. – Brussel : WCO, 2005. – 500 p.
13. **Customs** Management Theory and Practice PG // Centre for Customs and Excise Studies (CCES). – University of Canberra. – 246 p.
14. **Customs** modernization initiatives : case studies / ed. Luc De Wulf, Jose B. Sokol. – The World Bank. – Washington, D.C., 2004.
15. **Gellert L.** Withdrawal, revocation and suspension of AEO certification / Lothar Gellert // World Customs Journal. – 2011. – № 1. Vol. 5. – P. 3 – 17.
16. **Grainger A.** Development of the case for trade facilitation in practice / Andrew Grainger // World Customs Journal. – 2011. – № 2. Vol. 5. – P. 65 – 77.
17. **Han Ch.-R.** Behind borders a high-risk goods tracing system / Chang-Ryung Han // World Customs Journal. – 2001. – № 1. Vol. 5. – P. 97 – 100.
18. **Jansson J.-E.** The importance of change, management in reforming Customs / Jan-Erland Jansson // World Customs Journal. – 2009. – № 1. Vol. 3. – P. 38 – 45.
19. **Jenkins D.** Managing organizational change in border management report / Darryn Jenkins, Gerard McLinden // Border management modernization / ed. by Gerard McLinden [etc.]. – The World Bank. – Washington, D.C., 2011. – P. 197 – 215.
20. **Keen M.** The Future of Fiscal Fenders and the modernization of Customs Administration / Michael Keen // Changing Customs. Challenges and strategies for the Reform of Customs Administration / ed. by Michael Keen. – Washington, D.C. : International Monetary Fund, 2003. – P. 1 – 22.
21. **Marsilla S. I.** Towards customs valuation compliance through corporate income tax / Santiago Ibanez Marsilla // World Customs Journal. – 2011. – № 1. Vol. 5. – P. 73 – 89.
22. **Polner M.** Coordinated border management: from theory to practice / Mariya Polner // World Customs Journal. – 2011. – № 2. Vol. 5. – P. 49 – 65.
23. **Pugliatti L.** Cloud single window: legal implications of a new model of cross-border single window / Luciano Pugliatti // World Customs Journal. – 2011. – № 2. Vol. 5. – P. 3 – 21.
24. **WCO** Customs Data Model. – Access mode : www.customs.gov.au/webdate/.../wcpopress.p.
25. **WCO** Customs Data Model. Customs Compendium. – Publisher World Customs Organization, 2007. – 39 p.
26. **Zhang Sh.** Designing and implementing Customs-Business partnership: a possible framework for collaborative governance / Shujie Zhang, Rob Preece // World Customs Journal. – 2011. – № 1. Vol. 5. – P. 43 – 63.

Надійшла до редакції 03.08.15

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

УДК 346.7: 332.8

Микола ВОЙНОВСЬКИЙ

*Національна академія державного управління
при Президентові України*

Одеський регіональний інститут державного управління

МЕХАНІЗМ ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ОБ'ЄДНАННЯМ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ

Досліджуються можливості та переваги делегування повноважень органами місцевого самоврядування об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку. Визначається зміст інституту делегування, правові норми щодо делегування повноважень для вирішення питань житлово-комунального господарства. Розглядаються можливі процедурно-технологічні форми механізму делегування повноважень об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків від органів місцевого самоврядування. Водночас аналізуються обставини, які стоять на заваді реалізації потенціалу інституту делегування повноважень від органів місцевого самоврядування до об'єднання співвласників багатоквартирних будинків. Надаються аргументи прийняття закону про делеговані повноваження, який повинен закріпити, перш за все, принципи делегування повноважень: законності, соціально-економічної обґрунтованості делегування повноважень, субсидіарності, фінансово-матеріальної забезпеченості делегування повноважень, підконтрольності, добровільності, заборони субделегування тощо. Актуалізується роль і значення контролю та відповідальності у сфері здійснення делегованих повноважень. Обґрунтовується статус об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, які перетворюються з виключно господарюючого суб'єкту на публічний суб'єкт.

© Войновський М. М., 2015

Ключові слова: житлово-комунальне господарство, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, делегування повноважень, питання місцевого значення.

Mykola Voinovskiy. The mechanism of the delegation of powers from local government bodies to the associations of co-owners of multi-apartment buildings

The possibilities and advantages of delegating powers of local self-government to condominiums are investigated. The content of the institute of delegation, regulations concerning delegation in matters of housing and communal services is installed. The possible procedural and technological forms of mechanisms to delegate authority from local self-governments to condominiums are considered. However, the circumstances that impede the realization of potential delegation of authority from local governments to condominiums are analyzed. The arguments that enact legislation on delegation of powers, which should consolidate the principles of delegation of powers, rule of law, social and economic feasibility of delegation of authority, subsidiary, financial and material security delegation of authority, accountability, voluntary, etc. are given. The role and importance of controlling and accountability in the implementation of delegated powers is actualised. The status of condominiums that turn over from the only economic entity into a public entity is given grounds for.

Key words: housing and communal services, associations of co-owners of multi-apartment buildings, delegation of authority, local issues.

Сучасні умови розвитку різних секторів української економіки (включно із житловою сферою) трансформуються з урахуванням комплексного впливу управлінських рішень органів публічної влади та специфіки зворотного зв'язку від територіальної громади, що детермінує перехід від існуючих у житлово-комунальному господарстві (ЖКГ) адміністративних механізмів регулювання до ринкових завдяки розвитку процесів самоорганізації в житловій сфері шляхом створення та функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ).

Незважаючи на процес приватизації житлового фонду, який триває починаючи з 1991 р., в Україні в більшості випадків відсутній ефективний власник, який би отримав право управляти своєю власністю, включаючи спільне майно в багатоквартирному будинку.

Практика показує, що декларована законодавством свобода створювати ОСББ та право громадян на прийняття рішення щодо способу управління багатоквартирними будинками важко реалізуються внаслідок численних обставин, основними з яких є: недофінансування утримання та обслуговування житлового фонду, високі трансакційні витрати, недостатній інформаційний супровід житлової реформи, як з боку органів державної влади, так і з боку органів місцевого самоврядування, низький рівень свідомості та соціальної активності громадян, які є власниками приміщень.

У даному контексті розвиток громадського самоврядування у формі ОСББ як інструмента реалізації житлово-комунальної реформи

стає пріоритетним напрямом реформування всієї системи ЖКГ в Україні. Зазначене актуалізує проблему пошуку нових механізмів ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування та ОСББ щодо створення умов ефективного розвитку недержавного сектору у сфері ЖКГ. Одним із зазначених механізмів може стати делегування повноважень від органів місцевого самоврядування до ОСББ, який, проте, майже не береться до уваги спеціалістами з ЖКГ та розвитку інститутів самоврядування.

Найвну наукову літературу з проблеми розвитку ОСББ та делегування повноважень від органів місцевого самоврядування до ОСББ можна згрупувати так. Методологічні та загальнотеоретичні аспекти муніципального управління, включаючи проблеми підвищення ефективності муніципального ЖКГ, досліджуються в наукових працях Т. Барабаш [1], Г. Герасимчук [5], І. Драгана [7], О. Пєрькової [12], Т. Строкань [19] та ін. Питання, пов'язані з реформуванням управління житловим фондом за допомогою розвитку ОСББ, розглядаються в наукових працях В. Гавриленка [4], К. Кацюби [8], Т. Монастирської [11], В. Сергієнко [16] та ін. Загальні аспекти механізму делегування в системі управління висвітлювалися в роботах Г. Бублика [3], І. Сторожук [17; 18], О. Дармограй [6]. Окремі проблеми взаємодії органів місцевого самоврядування та ОСББ досліджувалися в наукових наробках Л. Беззубко [2], О. Коваленко [9], Т. Сегеди [15]. Однак, незважаючи на велику кількість наукових праць та публікацій, присвячених вирішенню актуальних питань розвитку ЖКГ, не розкриті поняття та явище делегування повноважень від органів місцевого самоврядування до ОСББ, що обумовлює цілі та завдання статті.

Метою статті є аналіз інституту делегованих повноважень від органів місцевої влади до ОСББ, проблем, що виникають у процесі делегування повноважень та розроблення відповідних рекомендацій щодо підвищення ефективності реалізації делегованих повноважень у сфері діяльності ОСББ.

У ст. 25 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» закріплено, що органи місцевого самоврядування в порядку, визначеному законом, можуть делегувати об'єднанню, яке управляє багатоквартирним будинком, повноваження зі здійснення розрахунків щодо передбачених законом пільг та субсидій окремим категоріям громадян для оплати житлово-комунальних послуг, спожитої електроенергії [14]. Делеговані повноваження здійснюються в обсязі, необхідному для повного і своєчасного відшкодування витрат співвласників житлових приміщень, наймачів і орендарів житлових приміщень, шляхом:

– передачі об'єднанню встановлених державних дотацій на фінансування витрат на експлуатацію, поточний і капітальний ремонт

житлового фонду, субсидій на житлово-комунальні послуги, компенсаційних коштів за надані пільги для оплати житлово-комунальних послуг окремим категоріям громадян;

– надання компенсації (субсидії) на оплату житла і комунальних послуг окремим категоріям громадян – власникам квартир та/або нежитлових приміщень, наймачів і орендарів відповідно до законодавства.

У разі несвочасного перерахування на відповідні рахунки коштів за встановлені законодавством дотації, компенсації (субсидії) на оплату житла і комунальних послуг підприємства, організації, що надають житлово-комунальні послуги, можуть звертатися з позовом до суду про безспірне стягнення коштів з платників, які мають сплачувати зазначені дотації, компенсації (субсидії).

Таким чином, через делеговані повноваження у зв'язку з наданням адміністративних послуг населенню ОСББ фактично входять до системи врядування, перетворюючись з винятково господарюючого суб'єкта на публічний суб'єкт. Проте зазначена норма закону є фактично недіючою, чому сприяють теоретичні та законодавчі прогалини.

Як відомо із загальної теорії управління, розрізняють кілька форм надання повноважень. Серед них:

– встановлення – такий спосіб регулювання, коли через законодавчу або статутну норму визначається компетенція тих чи інших суб'єктів;

– передача – форма регулювання повноважень, коли будь-яке повноваження того чи іншого суб'єкта виключається з його компетенції і включається до виключної компетенції іншого суб'єкта;

– делегування – надання тим чи іншим суб'єктом права на вирішення питань іншому суб'єкту на один раз, на деякий час або на невизначений строк.

Отже, делегування має суттєві відмінності від передачі повноважень. При передачі повноважень відповідне повноваження повністю вилучається з компетенції одного суб'єкта та включається до компетенції іншого. У свою чергу, делегування – це надання права вирішувати те чи інше питання іншому суб'єкту без суттєвого втручання в його вирішення, але із залишенням у суб'єкта делегування також відповідальності за його виконання. «Делегування означає, як правило, надання повноважень на певний час із збереженням у делегуючого суб'єкта права повернути їх до власного виконання. Водночас делегуючий суб'єкт набуває права контролю за станом і наслідками виконання делегованих повноважень; він повинен фінансувати із власних коштів їх здійснення або передавати в користування необхідні для цього майнові об'єкти» [17, с. 232].

Г. В. Бублик визначає обов'язкові ознаки делегованих повноважень, серед яких: а) вільне волевиявлення обох суб'єктів делегування; б) укладення адміністративного договору; в) передача фінансових та/або матеріальних ресурсів для забезпечення належної реалізації делегованим суб'єктом делегованих повноважень; г) переделегування (субделегування) повноважень не допускається, бо це суперечить цілям і намірам органу, що делегує повноваження; д) суб'єкт делегування несе юридичну відповідальність за належне виконання делегованих повноважень [3, с. 29].

Таким чином, у процесі делегування повноважень, делегуючий суб'єкт наділяє власними повноваженнями інший суб'єкт. При цьому делегуючий суб'єкт формально не втрачає зазначені повноваження, вони залишаються в його компетенції, він лише надає право їх реалізації іншому суб'єкту на певний час і на певній території. У цього ж суб'єкта внаслідок отримання делегованих повноважень розширюється перелік повноважень, але він є підконтрольним у частині виконання делегованих повноважень делегуючому суб'єкту.

Вважається, що делегування повноважень як один із способів встановлення компетенції є важливим елементом будь-якого менеджменту та децентралізації влади, що має велике значення для всіх процесів побудови демократичного суспільства та держави, зокрема для підвищення ефективності надання адміністративних послуг громадянам.

З усього спектру можливих повноважень Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» закріплює можливість делегування ОСББ повноважень лише зі здійснення розрахунків щодо передбачених законом пільг та субсидій окремим категоріям громадян для оплати житлово-комунальних послуг, спожитої електроенергії [14]. Зазначене пов'язане, насамперед, з великим обсягом операцій щодо розрахунків пільг та субсидій. Так, відповідно до Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива [13] розрахунки щодо визначення розміру субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг включають такі операції:

1) визначається середньомісячний сукупний дохід та обов'язкова частка плати за житлово-комунальні послуги в цьому доході;

2) визначається загальний місячний розмір плати за житлово-комунальні послуги в межах соціальної норми житла та соціальних нормативів користування житлово-комунальними послугами в конкретному населеному пункті;

3) визначається розмір субсидії як різниця між вартістю плати за

житлово-комунальні послуги в межах соціальної норми житла та соціальних нормативів користування житлово-комунальними послугами і обсягом визначеного платежу.

Зрозуміло, що в умовах браку часу, великого навантаження на працівників органів місцевого самоврядування із соціального захисту населення, особливо в умовах збільшення в кілька разів кількості звернень за субсидіями внаслідок значного зростання тарифів, зокрема у 2015 р., зазначені дії більш оперативно можуть виконати ОСББ.

Звичайно, у процесі розрахунків необхідно взяти до уваги індивідуальні особливості заявників, які більш відомі ОСББ, ніж віддаленим від жителя органам. Зокрема, відповідно до Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, щодо придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива розрахунки мають здійснюватися на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов сім'ї, складання яких органами соціального значення буде менш ефективним, ніж ОСББ. Положення містить багато норм «в окремих випадках», «з огляду на конкретні обставини, що склалися», «якщо громадяни перебувають у складних життєвих умовах». На нашу думку, зазначені винятки із загальних норм також більш об'єктивно можуть бути визначені ОСББ. Чимале значення має також необхідність наближення функцій органів місцевого самоврядування до людини, що значно спрощує та мінімізує часові й матеріальні витрати споживача послуг.

На наш погляд, ОСББ можна делегувати й ряд інших повноважень у межах питань місцевого значення, серед яких питання контролю за реалізацією місцевих зборів від мешканців ОСББ, надання допомоги власникам квартир в їх обслуговуванні та ремонті; благоустрій прибудинкових територій, контроль за дотриманням визначених правилами паркування транспортних засобів вимог щодо розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування; вирішення відповідно до законодавства питань про надання допомоги інвалідам, ветеранам війни та праці, сім'ям загиблих військовослужбовців, інвалідам з дитинства, багатодітним сім'ям у проведенні капітального ремонту житла, у придбанні будівельних матеріалів; вирішення питань про надання ритуальних послуг у зв'язку з похованням самотніх громадян, ветеранів війни та праці, а також інших категорій малозабезпечених громадян тощо.

Однак на заваді реалізації потенціалу інституту делегування повноважень від органів місцевого самоврядування до ОСББ є кілька обставин. Чи не найголовніша серед них – норма Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», яка зазначає, що повноваження можуть делегуватися в порядку, визначеному законом. На жаль, в Україні на сьогодні відсутній закон про делеговані

повноваження, на необхідність прийняття якого неодноразово зверталася увага в літературі [10]. Зазначений закон повинен закріпити, перш за все, принципи делегування повноважень, серед яких, на наш погляд, найбільш значущими є:

– законність делегування повноважень (делегування владних повноважень має здійснюватися лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені законодавством України);

– соціально-економічна обґрунтованість делегування повноважень (делегування повноважень має здійснюватися в інтересах соціально-економічного розвитку територіальних громад з урахуванням можливості їхнього здійснення суб'єктом виконання делегованих повноважень);

– субсидіарність та додатковість виконання делегованих повноважень (делегування повноважень повинно здійснюватися з урахуванням того, що суб'єкт виконання делегованих повноважень повинен бути здатним до їх реального здійснення з метою отримання результату, що вимагається, з найменшими затратами та не створювати для нього перешкод щодо реалізації власних повноважень. Делеговані повноваження не можуть створювати перешкоди для вирішення ОСББ власних завдань та функцій);

– фінансово-матеріальна забезпеченість делегування повноважень (суб'єкт делегування належним чином та в необхідному обсязі для виконання делегованих повноважень гарантує фінансово-матеріальну забезпеченість делегованих повноважень. ОСББ виконують передані їм повноваження в тій мірі, у якій ці повноваження забезпечені фінансовими і матеріальними ресурсами. Якщо передача повноважень забезпечена матеріальними і фінансовими ресурсами не повністю, ОСББ вносить подання до суб'єкта делегування про неможливість здійснення переданих повноважень повною мірою і визначає, у якій мірі здійснені повноваження);

– підконтрольність здійснення делегованих повноважень (з метою ефективного виконання делегованих повноважень суб'єктами відносин у сфері делегування повноважень забезпечується прозорий та своєчасний контроль за законністю та доцільністю виконання делегованих повноважень. Проведення контролю за виконанням делегованих повноважень не повинно створювати перешкод для здійснення власних повноважень);

– добровільність виконання делегованих повноважень (жодний із суб'єктів права делегування повноважень не може бути примушений до реалізації власного права на делегування повноважень або на прийняття до виконання делегованих повноважень. Допускається відмова від виконання делегованих повноважень з причин незабезпеченості їх здійснення);

– заборона субделегування (суб'єктам виконання делегованих повноважень забороняється делегування будь-кому владних повноважень, які були їм делеговані);

– доступність до адміністративних та громадських послуг (делеговані повноваження повинні забезпечувати доступність адміністративних та громадських послуг для громадян і ефективність їх надання).

На нашу думку, рішення про делегування повноважень органів місцевого самоврядування до всіх або певних ОСББ має прийматися відповідною місцевою радою. Рішення про делегування повноважень повинно бути обґрунтованим, вмотивованим та таким, що може бути здійснено. Суб'єкт права делегування не має права передавати повноваження, якщо не створені умови для фінансового і матеріально-технічного забезпечення їх виконання.

Рішення про делегування окремих повноважень органів місцевого самоврядування до ОСББ має містити:

– визначення мети та обґрунтування доцільності делегування окремих повноважень;

– перелік окремих повноважень органів місцевого самоврядування в різних галузях діяльності, якими наділяються ОСББ;

– перелік конкретних ОСББ, які наділяються окремими повноваженнями органів місцевого самоврядування;

– порядок передачі ОСББ матеріальних і фінансових засобів, необхідних для виконання делегованих повноважень;

– строк, на який делегуються повноваження;

– форми контролю за виконанням делегованих повноважень;

– відповідальність ОСББ за виконання делегованих їм повноважень;

– відповідальність органів місцевого самоврядування за створення необхідних умов для виконання ОСББ делегованих повноважень.

Рішенням про делегування повноважень органів місцевого самоврядування повинна бути передбачена необхідність укладання договору про виконання делегованих повноважень між органами місцевого самоврядування, окремі повноваження яких делегуються, та ОСББ, яким ці повноваження делегуються. Договір укладається з метою визначити порядок передачі та використання ОСББ матеріальних і фінансових засобів, необхідних для виконання делегованих повноважень.

Договір про виконання окремих повноважень органу місцевого самоврядування, що делегуються, повинен підписуватися за дорученням ради головою громади та керівником ОСББ, якому ці повноваження делегуються. Договір про делегування й прийняття повноважень повинен передбачати:

– обґрунтування правомірності та доцільності делегування повноважень;

– строки його дії;

– перелік окремих повноважень, що делегуються;

– порядок матеріально-фінансового забезпечення делегованих повноважень;

– відповідальність суб'єктів делегування за невиконання договору;

– умови розірвання договору і повернення делегованих повноважень;

– порядок та форми контролю за виконанням делегованих повноважень.

Договір про делегування владних повноважень може містити й інші положення, що забезпечують ефективно та дієво виконання делегованих повноважень.

ОСББ мають здійснювати делеговані їм повноваження самостійно відповідно до завдань, визначених рішенням ради або договором. ОСББ також мають бути вільні у виборі форм і методів виконання цих повноважень, якщо вони не суперечать законодавству України. Виконання ОСББ окремих наданих повноважень повинно починатися в строки, передбачені договором, і лише після передачі відповідних матеріальних і фінансових засобів.

ОСББ може відмовитися від виконання делегованих повноважень у випадках, якщо виконання делегованих повноважень є неможливим з причин, що не залежать від суб'єкта, який їх виконує, зокрема в разі:

– неналежного, недостатнього або несвоєчасного фінансового та матеріально-технічного забезпечення;

– створення таких умов реалізації делегованих повноваження, які заважають реалізації власних повноважень;

– делегування повноважень, виконання яких не забезпечено правовими та організаційними засобами здійснення або потребує прийняття неправомірних рішень.

Водночас суб'єкт, який делегував ОСББ відповідні повноваження, повинен мати право за власною ініціативою вилучати зазначені повноваження, якщо в умовах, які виникли, ці повноваження можуть бути більш ефективно здійснені цим суб'єктом або іншим, а також у випадках:

– неможливості їх належного матеріального та фінансового забезпечення;

– систематичного невиконання або неналежного виконання органами та посадовими особами ОСББ наданих повноважень, що підтверджується рішенням суду;

– виконання їх у способи і форми, які суперечать законодавству України, що підтверджується рішенням суду.

На наш погляд, органи місцевого самоврядування повинні сприяти ОСББ у виконанні ними окремих повноважень органів виконавчої влади шляхом: надання методичної допомоги; узагальнення та поширення досвіду; надання цільової організаційної, матеріальної та фінансової допомоги, організації підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників ОСББ, на яких покладатиметься виконання делегованих повноважень; надання ОСББ матеріалів і документів, необхідних для виконання повноважень.

Досить важливим питанням у процесі виконання делегованих повноважень є контроль та відповідальність у сфері здійснення делегованих повноважень. Так, з моменту початку виконання делегованих повноважень органи та посадові особи, яким делегуються ці повноваження, мають нести цивільно-правову, кримінальну, адміністративну та дисциплінарну відповідальність. Проте принциповим є те, що органи та посадові особи несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання делегованих їм повноважень лише тією мірою, якою вони були забезпечені необхідними матеріальними і фінансовими засобами.

Внаслідок зазначеного суб'єкти, що делегували повноваження, повинні здійснювати ефективний контроль як за законністю, так і за доцільністю дій ОСББ з питань виконання делегованих повноважень. Зокрема, суб'єкт делегування може звернутися із поданням про скасування недостатньо обґрунтованого або неправомірного рішення ОСББ або рішення, яке суперечить законодавству України, а також інших органів місцевого самоврядування, прийнятого у межах делегованих повноважень. Для проведення контролю можуть створюватися спеціальні контрольні комісії та інші контролюючі органи в складі суб'єкта делегування. Суб'єкт делегування повинен мати право на проведення перевірок діяльності виконавця делегованих повноважень, а також на запит й одержання необхідних документів та іншої інформації про здійснення делегованих повноважень. Суб'єкт делегування має право припинити рішення ОСББ з питань делегованих повноважень. Припинені акти повинні бути протягом певного терміну скасовані або змінені ОСББ.

Інститут делегованих повноважень від органів місцевого самоврядування до ОСББ є ефективним інструментом вирішення питань місцевого значення. Делегування повноважень як один із способів встановлення компетенції ОСББ є важливою складовою частиною децентралізації в системі публічної влади. Ефективна реалізація делегованих повноважень можлива лише за умов внесення змін до законодавства України з місцевого самоврядування та з питань діяльності ОСББ.

Список використаних джерел / List of references

1. **Барабаш Т. О.** Правове регулювання господарської діяльності у сфері житлово-комунального господарства : монографія / Т. О. Барабаш ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого» ; НДІ прав. забезп. інновац. розв. Нац. акад. прав. наук України. – Х. : Право, 2013. – 190 с. [Barabash T. O. Pravove rehulivannia hospodarskoi diialnosti u sferi zhytlovo-komunalnoho hospodarstva : monohrafiia / T. O. Barabash ; Nats. un-t «Yuryd. akad. Ukrainy im. Yaroslava Mudroho» ; NDI prav. zabezp. innovats. rozv. Nats. akad. prav. nauk Ukrainy. – Kh. : Pravo, 2013. – 190 s.].

2. **Беззубко Л. В.** Взаємовідносини органів місцевого самоврядування та підприємств ЖКГ / Л. В. Беззубко, Д. С. Гарбарук // Наук. зап. [Нац. ун-ту «Острозька акад.».]. Сер. «Культура і соціальні комунікації». – 2012. – Вип. 3. – С. 117 – 125 [Bezzubko L. V. Vzaiemovidnosyny orhaniv mistsevoho samovriadvannia ta pidpriemstv ZhKH/L. V. Bezzubko, D. S. Harbaruk // Nauk. zap. [Nats. un-tu «Ostrozka akad.».]. Ser. «Kultura i sotsialni komunikatsii». – 2012. – Vyp. 3. – S. 117 – 125].

3. **Бублик Г. В.** Правове регулювання делегованих повноважень за законодавством України / Бублик Г. В. // Юрид. Україна. – 2004. – № 8. – С. 28 – 31 [Bublyk H. V. Pravove rehulivannia delehovanykh povnovazhen za zakonodavstvom Ukrainy / Bublyk H. V. // Yuryd. Ukraina. – 2004. – № 8. – S. 28 – 31].

4. **Гавриленко В.** Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків як об'єкт інституційно-організованої форми управління житлом регіону / В. Гавриленко // Зб. наук. пр. Черкас. держ. технол. ун-ту. Сер. «Економічні науки». – 2013. – Вип. 35(2). – С. 200 – 206 [Havrylenko V. Obiednannia spivvlasnykiv bahatokvartyrnykh budynkiv yak obiekt instytutsiino-orhanizovanoi formy upravlinnia zhytlo rehionu / V. Havrylenko // Zb. nauk. pr. Cherkas. derzh. tekhnol. un-tu. Ser. «Ekonomichni nauky». – 2013. – Vyp. 35(2). – S. 200 – 206].

5. **Герасимчук З. В.** Регіональна політика розвитку житлово-комунального господарства: теорія, методика, практика : монографія / З. В. Герасимчук, К. О. Витрищук ; Луц. нац. техн. ун-т. – Луцьк : Захарчук В. М., 2013. – 199 с. [Herasymchuk Z. V. Rehionalna polityka rozvytku zhytlovo-komunalnoho hospodarstva: teoriia, metodyka, praktyka : monohrafiia / Z. V. Herasymchuk, K. O. Vytryshchuk ; Luts. nats. tekhn. un-t. – Lutsk : Zakharchuk V. M., 2013. – 199 s.].

6. **Дармограй О. О.** Делегування повноважень – важлива складова розвитку стилю державно-управлінської діяльності / О. О. Дармограй // Держ. упр.: теорія та практика : електрон. наук. журн. – 2012. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Dutp_2012_2_13.pdf [Darmohrai O. O. Delehuvannia povnovazhen – vazhlyva skladova rozvytku styliu derzhavno-upravlinskoi diialnosti / O. O. Darmohrai // Derzh. upr.: teoriia ta praktyka : elektron. nauk. zhurn. – 2012. – № 2. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Dutp_2012_2_13.pdf].

7. **Драган І. О.** Державне управління розвитком житлово-комунального господарства України: модернізація та ресурсозбереження : монографія / І. О. Драган ; Нац. акад. наук України, Ін-т економіки природокористування

та сталого розвитку. – Донецьк : Юго-Восток, 2011. – 235 с. [Drahan I. O. Derzhavne upravlinnia rozvytkom zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy: modernizatsiia ta resursozberezhennia : monohrafiia / I. O. Drahan ; Nats. akad. nauk Ukrainy, In-t ekonomiky pryrodokorystuvannia ta staloho rozvytku. – Donetsk : Yuho-Vostok, 2011. – 235 s.]

8. **Кацюба К. В.** Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків як вид непідприємницьких товариств / К. В. Кацюба // Право і суспільство. – 2013. – № 62. – С. 75 – 79 [Katsiuba K. V. Obiednannia spivvlasnykyv bahatokvartyrnykh budynkiv yak vyd nepidpriemnytskykh tovarystv / K. V. Katsiuba // Pravo i suspilstvo. – 2013. – № 62. – S. 75 – 79].

9. **Коваленко О. С.** Сучасні форми взаємодії об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та органів публічної влади України / О. С. Коваленко // Право та держ. упр. – 2013. – № 1. – С. 145 – 149 [Kovalenko O. S. Suchasni formy vzaiemodii obiednannia spivvlasnykyv bahatokvartyrnoho budynku ta orhaniv publichnoi vlady Ukrainy / O. S. Kovalenko // Pravo ta derzh. upr. – 2013. – № 1. – S. 145 – 149].

10. **Константа О. В.** Щодо законодавчого врегулювання делегування повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування / О. В. Константа // Акт. пробл. держ. упр. : зб. наук. пр. – Х. : ХарПІ НАДУ, 2002. – № 2, Ч. 2. – С. 235 – 238 [Konstanta O. V. Shchodo zakonodavchoho vrehulivannia delehuvannia povnovazhen orhaniv vykonavchoi vlady ta orhaniv mistsevoho samovriaduvannia / O. V. Konstanta // Akt. probl. derzh. upr. : zb. nauk. pr. – Kh. : KharPI NADU, 2002. – № 2, Ch. 2. – S. 235 – 238].

11. **Монастирська Т. Б.** ОСББ як сучасна форма обслуговування житлового фонду: проблеми та перспективи / Т. Б. Монастирська // Вісн. Сумського нац. аграр. ун-ту. Сер. «Економіка і менеджмент». – 2013. – Вип. 5. – С. 42 – 47 [Monastyrska T. B. OSBB yak suchasna forma obsluhovuvannia zhytlovoho fondu: problemy ta perspektyvy / T. B. Monastyrska // Visn. Sums'koho nats. ahrar. un-tu. Ser. «Ekonomika i menezhment». – 2013. – Vyp. 5. – S. 42 – 47].

12. **Перькова О. О.** Державне регулювання сфери житлово-комунального господарства: адаптаційний аспект : монографія / О. О. Перькова. – Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2012. – 176 с. [Perkova O. O. Derzhavne rehulivannia sfery zhytlovo-komunalnoho hospodarstva: adaptatsiinyi aspekt : monohrafiia / O. O. Perkova. – Donetsk : Noulidzh, Donets. vid-nia, 2012. – 176 s.]

13. **Положення** про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовт. 1995 р. № 848. – Режим доступу : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/848-95-%D0%BF [Polozhennia pro poriadok pryznachennia ta nadannia naselenniu subsydii dlia vidshkoduvannia vytrat na oplatu zhytlovo-komunalnykh posluh, prydbannia skraplenoho hazu, tverdoho ta rikoho pichnoho pobutovoho palyva : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21 zhovt. 1995 r. № 848. – Rezhym dostupu : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/848-95-%D0%BF].

14. **Про об'єднання** співвласників багатоквартирного будинку : Закон України від 29 листоп. 2001 р. № 2866-III. – Режим доступу : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2866-14 [Pro obiednannia spivvlasnykyv bahatokvartyrnoho budynku : Zakon Ukrainy vid 29 lystop. 2001 r. № 2866-III. – Rezhym dostupu : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2866-14].

15. **Сегеда Т. М.** Функції та повноваження органів місцевого самоврядування у сприянні створенню об'єднань співвласників багатоквартирних будинків / Т. М. Сегеда // Наук. вісн. Академії муніципального управління. Серія : Управління. – 2011. – Вип. 4. – С. 453 – 464 [Seheda T. M. Funktsii ta povnovazhennia orhaniv mistsevoho samovriaduvannia u sprianni stvorenniu obiednan spivvlasnykyv bahatokvartyrnykh budynkiv / T. M. Seheda // Nauk. visn. Akademii munitsypalnoho upravlinnia. Seriiia : Upravlinnia. – 2011. – Vyp. 4. – S. 453 – 464].

16. **Сергієнко В. В.** Правове регулювання діяльності ОСББ при наданні житлово-комунальних послуг / В. В. Сергієнко // Форум права. – 2014. – № 4. – С. 297 – 301 [Serhiienko V. V. Pravove rehulivannia diialnosti OSBB pry nadanni zhytlovo-komunalnykh posluh / V. V. Serhiienko // Forum prava. – 2014. – № 4. – S. 297 – 301].

17. **Сторожук І. П.** Принцип делегування повноважень у місцевому управлінні / І. П. Сторожук // Унів. наук. зап. – 2005. – № 4. – С. 231 – 236 [Storozhuk I. P. Pryntsyv delehuvannia povnovazhen u mistsevomu upravlinni / I. P. Storozhuk // Univ. nauk. zap. – 2005. – № 4. – S. 231 – 236].

18. **Сторожук І. П.** Деякі проблеми реалізації громадянами права на місцеве самоврядування / І. Сторожук // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 7. – С. 73 – 74 [Storozhuk I. P. Deiaki problemy realizatsii hromadianamy prava na mistseve samovriaduvannia / I. Storozhuk // Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo. – 2001. – № 7. – S. 73 – 74].

19. **Строкань Т. М.** Регіональний розвиток житлово-комунального господарства України / Т. М. Строкань ; Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2001. – 326 с. [Strokan T. M. Rehionalnyi rozvytok zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy / T. M. Strokan ; Cherkas. derzh. tekhnol. un-t. – Cherkasy : ChDTU, 2001. – 326 s.]

Надійшла до редколегії 16.10.15